

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սեպտեմբերի 30 2019թ.

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում

1.1 Իրավական դաշտ

1.1.1 Բանկի հիմնական գործունեությունը

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 2004 թվականի հոկտեմբերի 7-ին՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրված N84 արտոնագրային համարով: Բանկային գործունեության լիցենզիան տրվել է ՀՀ ԿԲ-ի Խորհրդի 25.02.2005թ. թիվ 74Ա որոշմամբ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական և փաստացի գործունեության հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10: Բանկի աշխատակիցների թվաքանակը կազմել է 126, այդ թվում սպասարկող անձնակազմը 8:

1.1.2 Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Հետևաբար Հայաստանում ծավալված գործունեությունը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն զարգացած երկրների շուկաներին:

Նման ռիսկերը և դրանցից բխող հետևանքները կարող են ազդեցություն թողնել Բանկի ապագա գործունեության վրա: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում որևէ ճշգրտումներ, որոնք կարող են առաջանալ նշված անորոշությունների հետագայում որոշակի դառնալու արդյունքում: Նման ճշգրտումները, եթե այդպիսիք կլինեն, կարտացոլվեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում այն ժամանակաշրջանում, երբ այդ ճշգրտումներն ի հայտ կգան և դրանք հնարավոր կլինի գնահատել:

Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում: Գնանշումները ցածր իրացվելի շուկաներում կարող են չհամընկնել ֆինանսական գործիքների իրական արժեքներին, ինչը հնարավոր կլինե՞ր ակտիվ շուկայի դեպքում, միմյանց հետ գործարքների պատրաստ մեծ թվով վաճառողների և գնորդների պայմաններում:

1.1.3 Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

1.2 Կորպորատիվ կառավարում

1.2.1 Խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհուրդը (ներառյալ Խորհրդի նախագահը) բաղկացած է հինգ անդամից: Խորհրդի նախագահը հանդիսանում է Վարդան Սիրմաքետը, Խորհրդի մյուս անդամներն են՝ Կիրկոր Արդեն Սելեֆյան, Պատրիկ Բիտտել, Գևորգ Չաքմիշյան, Աշոտ Սալնազարյան:

1.2.2 Տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Տնօրինությունը (ներառյալ Տնօրինության նախագահը) բաղկացած է յոթ անդամից: Տնօրինության նախագահը հանդիսանում է Բանկի գործադիր տնօրեն Գևորգ Մաչանյանը, Տնօրինության մյուս անդամներն են Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության ապահովման դեպարտամենտի տնօրեն Գրիգոր Մովսիսյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ներդրումային դեպարտամենտի տնօրեն Կարեն Տուրյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Վարկավորման դեպարտամենտի տնօրեն Գրիգոր Հովհաննիսյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ- Հաճախորդների սպասարկման դեպարտամենտի տնօրեն Գևորգ Խաչատրյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի տնօրեն Արկադի Փինաչյանը, Բանկի գլխավոր հաշվապահ-Հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվությունների դեպարտամենտի տնօրեն Սեդրակ Բաղդասարյանը:

1.2.3 Բանկի 14,588 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն:

1.2.4 Բանկի նշանակալից մասնակիցն է «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 100(հարյուր) տոկոսին:

1.2.5 Բանկի Խորհուրդը մեծ ուշադրություն է դարձնում Բանկում կարգապահ և բարձր որակավորում ունեցող միջին և բարձր օղակի ղեկավարների առկայության ապահովմանը: Խորհրդի կողմից պարբերաբար ուսումնասիրվում է ՀՀ-ում աշխատուժի շուկան և Բանկի ղեկավարների վարձատրության (ներառյալ խրախուսմանն ուղղված վճարների) մակարդակը պահպանում է առավելագույն մրցակցային սահմաններում:

1.2.6 Արտաքին աուդիտորների կողմից Բանկի 2017 թվականի ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտորական ստուգման ենթարկելու համար վճարվել է 11.1 միլիոն ՀՀ դրամ գումար:

Ծանոթագրություն 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

2.1. Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի, ՖՀՄՍ-ների և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական այլ ակտերի համաձայն:

Հաշվապահական հաշվառումը վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու որևէ հարցի վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներում և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերում մոտեցումների բացակայության դեպքում Բանկը մշակում է դրանք ինքնուրույն, ելնելով՝

- ա. նման հարցերին վերաբերվող հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներից և ցուցումներից,
- բ. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքներից, ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի սահմանումներից, ճանաչման չափանիշներից և չափման հիմունքներից,
- գ. գործնական փորձից՝ այնքանով որքանով դա համահունչ է սույն կետի «ա» և «բ» ենթակետերով սահմանված դրույթներին:

Բանկում հաշվապահական հաշվառումը վարվում է՝

- ա. Հայաստանի Հանրապետության արժույթով՝ հայկական դրամով,
- բ. Կրկնակի գրանցման եղանակով՝ ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանին և հաշվային պլանի կրառման հրահանգին համապատասխան,
- գ. Անընդհատ՝ Բանկի պետական գրանցման պահից մինչև ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նրա վերակազմակերպումը կամ լուծարումը:

Բանկի հաշվապահական հաշվառումը վարելիս և ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս պահպանում է անընդհատության, հաշվետվողականության, հաշվեգրման, հասկանալիության, էականության, միասնականության, արժանահավատության, համադրելիության, հաշվանցման և սահմանազատման սկզբունքները:

2.2. Համախմբման սկզբունքները

Բանկը որևէ կերպ հաշվետվություններ չի համախմբում, հետևաբար չունի համախմբման սկզբունքներ:

2.3. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես «որպես տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ համապատասխանաբար օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապատասխան զուտ կամ համախառն հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա՝ ՖՄՀՍ 9-ի պահանջների համաձայն:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարման և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը համարվում է վաստակած

Ձուտ առևտրային եկամուտ

Ձուտ առևտրային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով չափվող շահույթով և վնասով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով հաշվառվող ֆինանսական

ակտիվների վաճառքից առաջացող իրացված եկամուտը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր տեսակի եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից առաջացող զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

2.4. Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառումը

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված իրական արժեքով չափվող շահույթի և վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններից առաջացող մնացած բոլոր հետևանքները, որոնց հաշվառումը չի կարգավորված սույն ծանոթագրություններով, կարգավորվում են համապատասխան ՖՄՀՍ-ներով:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտեմբերի 2019	30 սեպտեմբերի 2018
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	475.97	482.71
<< դրամ/1 Եվրո	519.81	559.65

2.5. Հարկեր (ընթացիկ և հետաձգված)

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների

մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի չափանիշների ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.6. Ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և գնահատումը

Բակը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած

Ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարները և տոկոսագումարները հավաքագրելու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, իսկ այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարները և տոկոսագումարները հավաքագրելու նպատակով, ինչպես նաև հարկ եղած դեպքում վաճառելու նպատակով, չափվում են իրաան արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, Իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և Իրական արժեքով չափվող շահույթ և վնասով հաշվառվող ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվների նման դասակարգումը կատարվում է՝ հիմք ընդունելով Բանկի բիզնես մոդելը և դրա սահմաններում իրականացվելիք Բանկի հետագա նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

2.7. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

2.8. Ռեպո համաձայնագրերով գործառնություններ

Հետզնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, իսկ այդ պայմանագրերի համաձայն ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում:

Հետզնման համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում որպես ակտիվներ, այլ հաշվառվում են Բանկի հետհաշվեկշռում, իսկ այդ արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են որպես պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված ռեպո պայմանագրեր հողվածներում:

2.9. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, սվոպներ և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով չափվող շահույթ և վնասով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային գործունեությունից եկամուտ կամ ծախս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

2.10. Վարկեր և փոխառություններ բանկերին, հաճախորդներին

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին և այլ հաճախորդներին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերը և այլ փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆինանսական կազմակերպությունների և այլ հաճախորդների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.11. Արժեզրկման գծով կորուստների որոշման հիմունքները

Արժեզրկման կորուստների պահուստաֆոնդը ձևավորվում է համաձայն ՖՀՄՍ 9-ը ստանդարտի պահանջների՝ սպասվող կորուստների գնահատման միջոցով: Արժեզրկման կորուստների պահուստաֆոնդը ձևավորվում է “Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու համար պահվող ակտիվներ” և “Պայմանագրային դրամական

միջոցների հոսքեր հավաքելու և վաճառելու համար պահվող ակտիվներ“ բիզնես մոդելներին համապատասխանող ֆինանսական ակտիվների համար:

Սպասվող վարկային կորուստները գնահատելիս Բանկը հաշվի է առնում տեղեկատվության առավել լայն շրջանակ՝

- Անցյալում տեղի ունեցած իրադարձություններ, ինչպիսիք են նմանատիպ ֆինանսական գործիքների համար կրած վնասների վերաբերյալ պատմական փորձը;
- ներկա իրավիճակը;
- Արժանահավատ ու հիմնավորվող կանխատեսումներ, որոնք ազդում են ֆինանսական գործիքներից առաջացող ապագա դրամական հոսքերի սպասվող հավաքագրելիության վրա:

Ընդհանուր մոտեցմամբ արժեզրկումից կորստի հաշվարկը կատարվում է եռափուլ գործընթացով, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի վարկային որակի նվազումը: Առաջին փուլը վերաբերում է գործիքներին, որոնց վարկային որակը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի նվազել կամ որոնք ունեն ցածր վարկային ռիսկ: Երկրորդ փուլը վերաբերում է ֆինանսական գործիքներին, որոնց մոտ սկզբնական ճանաչումից հետո նկատվել է վարկային որակի էական նվազում, սակայն վարկային կորուստ ազդարարող իրադարձության վերաբերյալ օբյեկտիվ վկայություններ չկան: Երրորդ փուլը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվներին, որոնց արժեզրկման վերաբերյալ առկա են օբյեկտիվ վկայություններ:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս կազմակերպությունը համադրում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի չհավաքագրման ռիսկի սկզբնական ճանաչման պահի դրությամբ նույն ռիսկի հետ՝ հաշվի առնելով արժանահավատ ու հիմնավորվող տեղեկատվությունը:

Ցածր վարկային ռիսկ պարունակող գործիքների համար Բանկը կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը ստանդարտի առաջարկաց “պարզեցված մոտեցումը”: Ռիսկը համարվում է ցածր, եթե՝

- Գործիքն ունի չհավաքագրման ցածր ռիսկ,
- Փոխառուն ի վիճակի է մարել իր պայմանագրային պարտավորությունները,
- Տնտեսական ու գործարար միջավայրի բացասական փոփոխություններն էականորեն չեն ազդի փոխառուի վճարունակության վրա:

Պարզեցված մոտեցումը չի պահանջում, որպեսզի կազմակերպությունները հետևեն վարկային ռիսկի փոփոխություններին: Այն պահանջում է, որպեսզի կազմակերպությունները ճանաչեն կորստի պահուստը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ելնելով ֆինանսական ակտիվի ամբողջ ժամկետի համար հաշվարկված սպասվող վարկային կորուստից:

2.12. Տոկոսների հաշվեգրման դադարեցումը

Տոկոսների հաշվեգրումը եկամուտների հաշիվներին դադարեցվում է, եթե ակտիվը սահմանված կարգի համաձայն դուրս է գրվում հաշվեկշռից:

2.13. Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների հաշվառումը

Ֆիքսված մարման ժամկետով ֆինանսական ակտիվները, որոնք Բանկի բիզնես մոդելի համաձայն պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարներ և տոկոսագումարներ հավաքագրելու նպատակով, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

2.14. Հեջի հաշվապահական հաշվառումը

Հեջի հաշվապահական հաշվառումը զուգահեռաբար ճանաչում է հաշվանցման ազդեցությունը զուտ շահույթի կամ վնասի վրա, որն առաջանում է հեջինգային գործիքների և հեջավորվող հոդվածների իրական արժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

2.15. Ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառումը

Բանկը ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններ չունի, հետևաբար այդպիսի հաշվառում չի մշակել:

2.16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով: Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին հետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից: Հետագա ծախսերը, որոնք վերաբերվում են արդեն ճանաչված հիմնական միջոցի միավորին, ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ

ապագա տնտեսական օգուտները ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Մյուս բոլոր հետագա ծախսերը պետք է ճանաչվեն որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի ծախսեր: Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեգրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեգրումը Բանկն իրականացնում է՝ հանաձայն Բանկի Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պահանջների:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձեռք բերման արժեքով: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով դրանց հնարավոր օգտագործման ժամկետներից: Վերջինների որոշման անհնարինության դեպքում ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն նվազագույն ժամկետը սահմանվում է տասը տարի: Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

2.17. Բանկերի և հաճախորդների միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես չափվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.18. Ընդհանուր բանկային ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշման և դրանց հաշվապահական ձևակերպման հիմունքը

Ընդհանուր բանկային ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշումն ընդունվում է Բանկի Խորհրդի կողմից, որն իրականացվում է Բանկի զուտ շահույթից գլխավոր պահուստին կատարվող մասհանումներով:

2.19. Կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերվող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Բանկը գնում է իր սեփական բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմից կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչ այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

2.20. Փոխանակման փոխարժեքի որոշման մեթոդաբանությունը

Փոխանակման փոխարժեքն ամեն օր հաստատվում է Բանկի գործադիր տնօրենի կողմից, որի առաջարկը ներկայացվում է համապատասխան ստորաբաժանման կողմից՝ ֆինանսական համակարգում տիրող իրավիճակն ուսումնասիրելուց հետո:

2.21. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցումը

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտները և ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրությամբ հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես

նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Գործառնական վարձակալության դիմաց հաշվեգրված վարձավճարները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով:

2.22. Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումը

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում իրականացվում է, եթե տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

2.23. Տեղեկատվություն սեզմենտների վերաբերյալ

Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է թիվ 14 հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի պահանջներին համապատասխան:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՄ-ներին և Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը:

Ծանոթագրություն 3. «Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

<u>Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</u>	<u>01.07.19 30.09.19</u>	<u>01.01.19 30.09.19</u>	<u>01.07.18 30.09.18</u>	<u>01.01.18 30.09.18</u>
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	15,390	66,352	26,758	106,158
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխառություններից	2,022,541	5,716,915	1,626,805	4,774,576
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	2,012,490	5,360,858	2,908,787	7,916,701
Տոկոսային եկամուտներ մինչև նախնական ժամկետը պահվող պետական տոկոսային արժեթղթերից	1,774,655	5,257,504	0	0
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	36,602	93,263	44,588	110,399
Այլ տոկոսային եկամուտ	20,737	50,528	9,653	33,096
Ընդամենը	5,882,415	16,545,420	4,616,591	12,940,930

<u>Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր</u>	<u>01.07.19 30.09.19</u>	<u>01.01.19 30.09.19</u>	<u>01.07.18 30.09.18</u>	<u>01.01.18 30.09.18</u>
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	396,386	1,146,981	396,534	1,217,731
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	2,338,780	6,585,830	1,884,420	5,250,187
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից բողարկված արժեթղթերի դիմաց	668,833	1,785,506	0	0
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	353,132	948,358	85,993	157,665
Այլ տոկոսային ծախսեր	16,913	57,915	455,185	1,129,931
Ընդամենը	3,774,044	10,524,590	2,822,132	7,755,514

Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	2,108,371	6,020,830	1,794,459	5,185,416
--	------------------	------------------	------------------	------------------

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</u>	<u>01.07.19 30.09.19</u>	<u>01.01.19 30.09.19</u>	<u>01.07.18 30.09.18</u>	<u>01.01.18 30.09.18</u>
Դրամարկղային գործառնություններից	11,834	34,894	6,609	21,414
Հաշվարկային ծառայություններից	55,995	188,481	40,716	120,754
Երաշխիքներից, հոծարագերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	25	506	125	3,690
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	7,237	249,154	8,744	29,949
Այլ կոմիսիոն վճարներ	4,955	14,882	6,088	62,428
Ընդամենը	80,046	487,917	62,282	238,235

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր</u>	<u>01.07.19 30.09.19</u>	<u>01.01.19 30.09.19</u>	<u>01.07.18 30.09.18</u>	<u>01.01.18 30.09.18</u>
Թրջակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	8,447	30,207	6,786	19,115
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	(8,412)	6,809	3,714	13,350
Այլ կոմիսիոն վճարներ*	24,017	43,714	3,727	40,044
Ընդամենը	24,052	80,730	14,232	72,519

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	55,994	407,187	48,050	165,716
--	---------------	----------------	---------------	----------------

Ծանոթագրություն 5. «Ձուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

<u>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</u>	<u>01.07.19 30.09.19</u>	<u>01.01.19 30.09.19</u>	<u>01.07.18 30.09.18</u>	<u>01.01.18 30.09.18</u>
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝ բաժնետոմսերից	1,216,445	2,540,031	735,113	1,182,102
պարտքային արժեթղթերից	744	3,419	2,169	(11,866)
պարտքային արժեթղթերից	1,215,702	2,536,613	732,944	1,193,968
Ընդամենը	1,216,445	2,540,031	735,113	1,182,102

<u>Արտարժույթային գործառնություններից</u>	<u>01.07.19 30.09.19</u>	<u>01.01.19 30.09.19</u>	<u>01.07.18 30.09.18</u>	<u>01.01.18 30.09.18</u>
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	67,876	196,061	56,222	207,761
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	32,875	(9,472)	(2,552)	(24,077)
Ածանցյալ գործիքներից զուտ վնաս	(1,087)	1,085	4	2,813
Ընդամենը	99,664	187,674	53,674	186,497

<u>Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորներից և հուշադրամներից</u>	<u>01.07.19 30.09.19</u>	<u>01.01.19 30.09.19</u>	<u>01.07.18 30.09.18</u>	<u>01.01.18 30.09.18</u>
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշադրամների առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	506	1,719	7,806	10,819
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	1,416	1,814	(4,184)	(6,981)
Ընդամենը	1,922	3,533	3,622	3,838

Ձուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	1,318,031	2,731,238	792,409	1,372,437
---	------------------	------------------	----------------	------------------

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

<u>Այլ գործառնական եկամուտ</u>	01.07.19 30.09.19	01.01.19 30.09.19	01.07.18 30.09.18	01.01.18 30.09.18
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	36,701	114,702	34,482	150,295
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	12,426	12,426	(11,826)	(11,268)
Այլ եկամուտներ**	8,963	31,754	8,520	77,898
Ընդամենը	58,090	158,882	31,176	216,925

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

<u>Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախսեր</u>	01.07.19 30.09.19	01.01.19 30.09.19	01.07.18 30.09.18	01.01.18 30.09.18
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներից	(67,023)	185,621	(266,396)	(570,863)
Ընդամենը	(67,023)	185,621	(266,396)	(570,863)

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

<u>Ընդհանուր վարչական ծախսեր</u>	01.07.19 30.09.19	01.01.19 30.09.19	01.07.18 30.09.18	01.01.18 30.09.18
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	330,876	945,977	288,360	782,169
Գործուղման ծախսեր	7,542	18,782	545	12,662
Ապահովագրության ծախսեր	6,514	22,406	6,449	18,363
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	1,665	4,493	1,419	3,815
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	21,949	64,290	20,412	49,948
Առևտրային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	2,999	8,889	2,700	8,100
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	26,571	80,389	25,311	72,973
Տրանսպորտային ծախսեր	1,904	4,839	1,422	3,895
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	2,415	5,568	1,501	4,349
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	2,971	5,498	2,159	5,899
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	6,264	30,082	13,116	19,161
Այլ վարչական ծախսեր**	4,380	19,837	3,676	12,045
Ընդամենը	416,050	1,211,050	367,070	993,379

* Աշխատակիցների միջին բվարանակ **145   148   139   119**

* Անկ աշխատողից ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ **623   770   513   541**

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

<u>Այլ գործառնական ծախսեր</u>	01.07.19 30.09.19	01.01.19 30.09.19	01.07.18 30.09.18	01.01.18 30.09.18
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	593	1,437	360	1,858
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	10,743	23,990	4,501	13,211
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	39,918	117,900	37,564	113,295
Այլ ծախսեր***	10,072	31,028	7,751	24,258
Ընդամենը	61,326	174,355	50,176	152,622

11 Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույթաչափը կազմում է 20%: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՀՀՄԱ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույթաչափը կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.19 30.09.19	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.01.18 31.12.18	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթ միջև հարկումը	4,900,591		2,685,808	
Շահութահարկ 20% դրույթաչափով	980,118	20	537,162	20
Չհարկվող եկամուտներ				
Չնվազեցվող ծախսեր	32,272		17,201	
Դրական/(Քաջասական) փոխարժեքային տարբերություն	(6,573)		(102,400)	
Այլ	594,183		517,093	
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ				
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	1,600,000		989,056	

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	31.12.18
Դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ	(4,748)			(4,748)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	146,808		-	146,808
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,499			7,499
Դրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(2,320,401)			(2,320,401)
Անորոշված արժեքով ներդրումային արժեքներ (HTM)	12,045			12,045
Հիմնական միջոցներ	(245,927)			(245,927)
Այլ ակտիվներ	11,464		-	11,464
Այլ պահուստներ	(1,216,438)		(1,187,825)	(28,613)
Այլ պարտավորություններ	26,063			26,063
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,583,635)		(1,187,825)	(2,395,810)
Ջուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,583,635)		(1,187,825)	(2,395,810)

13. Դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2,120,824	2,100,657
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	12,511,550	13,299,589
Դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	120,000	360,000
Արժեզրկումից պահուստներ	(1,032)	(1,424)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	14,751,342	15,758,822

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված	114,015	104,910
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված	114,015	104,910

14. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Թղթակցային հաշիվներ	2,410,057	1,714,746
Դեպոզիտային միջոցներ բանկերում	128,981	129,413
Դեպոզիտային միջոցներ ֆինանսական կազմակերպություններում	848,106	831,433
Ավանդյալ բանկերում	183,500	1,101,260
Վարկեր բանկերում	0	1,999,988
Ռեպր համաձայնագրեր բանկերում	1,539,825	0
Արժեզրկումից բանկերում	21,514	0
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	417,099	403,691
Ռեպր համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	0	0
Այլ հաշիվներ	352,383	7,116
Հաշվեկշռային տոկոսներ	3,105	12,233
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(64,321)	(65,965)
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,840,249	6,133,915

16. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Վարկեր, այդ թվում՝	49,703,913	44,897,795
Ֆակտորինգ	1,997,678	1,878,505
Օւերդրաֆտ	36,231,870	27,821,404
Ոնստ համաձայնագրեր	967,075	324,950
Արեւելյաններ	41,188	345,805
Ֆինանսական վարձակալություն	343,594	0
Այլ գումարներ	5,599	0
Հաշվեզրկված տոկոսներ	435,146	382,401
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	89,726,063	75,250,860
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառվածությունների գծով	(1,296,337)	(1,620,583)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	88,429,726	73,630,277

Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
GAF/ KIW /ENERGY/ ԳԳԳ Վերականգնվող էներգ.	3,176,342	2,503,767
EBRD/Վերակառուցման և ձաթագման եվրոպական Բանկ	6,883,835	3,439,924
ADB/TFP/RCA/Ասիական Ձաթագման Բանկ	486,018	599,631
Ազգային հիփոթեքային ընկերություն ԿԿԿ Ընդհանուր վարկեր	993,970	1,052,244
Բնակարան երիտասարդներին ԿԿԿ Երիտասարդ ընտանիքին մատչելի բնակարան	474,937	455,739
EIB/APEX/Եվրոպական Ներդրումային Բանկ	118,942	174,463
Ընդամենը	12,134,044	8,225,768

Տրամադրված վարկերի և փոխառվածությունների վերլուծությունը ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Սառնակի ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	74,780,921	63,860,754
խոշոր ձեռնարկություններ	41,042,638	34,749,927
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	33,738,283	28,899,032
Ֆիզիկական անձից	13,795,484	10,613,459
Անհատ ձեռնարկատերեր	708,913	443,789
Այլ գումարներ	5,599	150,477
Հաշվեզրկված տոկոսներ	435,146	382,401
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառվածությունների գծով	(1,296,337)	(1,620,583)
Ընդամենը վարկեր և փոխառվածություններ	88,429,726	73,630,277

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Հիփոթեքային	10,022,643	7,939,461
Սպառողական	2,517,690	2,090,792
Ավտոմեքենաների մեքերերման		2,365
Դեսպանաց պայմանագրեր	967,075	324,957
Այլ	288,076	255,884
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	13,795,484	10,613,459

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխառվածությունների կառուցվածքը

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Վարկեր և փոխառվածություններ, որից	90,885,682	75,250,860
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխառվածություններ, այդ թվում՝	1,429,937	779,183
ժամկետանց	275,125	116,223
Ընդամենը վարկեր	90,885,682	75,250,860
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառվածությունների գծով	(1,296,337)	(1,620,583)
Ընդամենը զրոս վարկեր և փոխառվածություններ	89,589,325	73,630,277

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունը ըստ վարկավորման ոլորտների

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.18	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	31,832,636	35.48%	28,173,085	37.44%
Գյուղատնտեսություն	9,665,698	10.77%	9,169,922	12.19%
Շինարարություն	12,241,948	13.64%	7,355,211	9.77%
Տրանսպորտ և կապ	1,687,000	1.88%	1,578,352	2.10%
Առևտուր	9,782,863	10.90%	8,027,096	10.67%
Սպառողական	3,513,466	3.92%	2,447,529	3.25%
Դիֆերենցիալ վարկեր	10,070,997	11.22%	7,953,082	10.57%
Սպասարկման ոլորտ	4,507,184	5.02%	3,278,760	4.36%
Այլ այլ բնույթ	6,424,271	7.16%	7,267,811	9.66%
Ընդամենը վարկեր	89,726,063	100%	75,250,880	100%
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(1,296,337)		(1,620,583)	
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	88,429,726		73,630,277	

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են 10 խոշոր վարկառուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի՝

1) ընդհանուր գումարը,	35,157,312
2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում (վարկային պորտֆելի ո % -ը),	39.18%
3) տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ (կապիտալի ո % -ը):	67.76%

17. Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Գնանշվող ներդրումներ		
Դ՞ր կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	48,258	70,753
Դ՞ր ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	81,999,820	61,062,679
<i>այլ բնույթ տոկոսներ</i>	<i>1,594,866</i>	<i>1,554,059</i>
Դ՞ր ոչ պետական պարտատոմսեր	7,042,485	7,611,698
Զգնանշվող ներդրումներ		
Դ՞ր կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	19,575	19,575
Ընդամենը ներդրումներ	89,110,138	68,764,705

Ամորտիզացիոն արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ

Հազար Դ՞ր դրամ	30.09.19	31.12.18
Դ՞ր ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	62,433,011	60,901,879
Հաշվեգրված տոկոսներ	172,545	1,874,784
Արժեզրկումից պահուստներ	(58,197)	(60,227)
Ամորտիզացիոն արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,547,359	62,716,436

Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	1,161,504	866,251
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ*	1,161,504	866,251

* Ոչ ընթացիկ ակտիվը բանկի սեփականությունն է դարձել գրավի տնօրինման արդյունքում, որը բանկը մտադրություն չունի պահել հետագայում և ենթակա է իրացման հնարավոր կարճ ժամկետում:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերը ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

	30.09.19		31.12.18	
	%	ժամկետ	%	ժամկետ
Դ՞ր ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր /դրամային/	6.36-10.78	2021-2047	6.96-13.19	2019-2047
Դ՞ր ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր /արտարժեքային/	3.77-3.95	2025-2029	3.94-5.19	2020-2025
Դ՞ր ոչ պետական պարտատոմսեր/դրամային/	5.99-10.06	2019-2022	5.88-10.86	2017-2020
Դ՞ր ոչ պետական պարտատոմսեր/արտարժեքային/	3.18-5.25	2019-2022	12.00-5.55	2018-2019

20. Գինմական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Գույն և շեմեր	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Ընդամենը
ՍԱԳՐԱԿԱՆ ԱՐՄԵՐ					
Սկզբնական արժեք 2018թ. հունվարի 01 դրությամբ	2,062,117	244,279	124,115	143,947	2,574,458
Ավելացում	160,720	31,214	132	8,663	200,729
Օտարում	(24,320)			(421)	(24,741)
2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2,198,517	275,493	124,247	152,189	2,750,446
ԿՈՒՏԱԿԱՑ ՄԱՇԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ					
2018թ. հունվարի 01 –ի դրությամբ	240,449	164,777	70,004	112,951	588,181
Հատկացումներ	68,365	18,841	10,854	7,833	105,893
Օտարում				(421)	(421)
2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	308,814	183,618	80,858	120,363	693,653
ՄԱՅՈՒՐՈՒՄՆԵՐ ԱՐՄԵՐ					
2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	1,889,703	91,875	43,389	31,826	2,056,793

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք 2018թ. հունվարի 01 դրությամբ	97,087	67,738	164,825
Ավելացում	4,045	2,762	6,807
Արժեզրկում	2,152	1,514	3,666
2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	98,980	68,986	167,966
ԱՄՈՒՏԻՉԱԹՎ			
2018թ. հունվարի 01 –ի դրությամբ	80,222	13,126	93,348
Մասհանումներ	5,729	6,277	12,006
Արժեզրկում	2,152	1,514	3,666
2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	83,799	17,889	101,688
ՄԱՅՈՒՐՈՒՄՆԵՐ ԱՐՄԵՐ			
2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	15,181	51,087	66,278

22. Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	245,949	195,082
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	45,717	61
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	0	150,477
Պահեստ	9,326	8,744
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	102,906	26,025
Այլ ակտիվներ	2,682	2,811
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(1,210)	(11,603)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	405,370	371,727

23. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Պարտավորություններ ԳԳ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Այլ վարկեր և փոխառություններ	2,884,128	2,583,143
Ռեպո համաձայնագրեր	19,999,695	17,999,992
Հաշվեգրված տոկոսներ	223,884	82,643
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների	31,443,745	30,002,032
Այլ բանկերի բոքսային հաշիվներ	23,331	20,990
Վարկեր բանկերից	3,723,214	830,475
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերից	3,723,214	7,055,554
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	1,499,679	2,645,405
Վարկեր և ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	14,553,684	13,816,811
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6,646,362	4,425,755
Արեղիտիվ	910,273	864,877
Այլ պարտավորություններ	61,656	3,796
Հաշվեգրված տոկոսներ	302,335	338,369
Ընդամենը պարտավորություններ ԳԳ ԿԲ-ի ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	54,551,452	50,667,810

24. Պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
ԴՊ կատարություն	20,000	20,000
Այլ պարտավորություններ	20,000	20,000
- <i>նեգիրենտ</i>	20,000	20,000
Իրավաբանական անձինք	82,232,540	74,332,683
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	10,660,430	11,015,242
- <i>նեգիրենտ</i>	3,267,279	3,667,343
Ժամկետային ավանդներ	69,841,808	61,883,377
- <i>նեգիրենտ</i>	6,780,932	6,986,815
Չհաշվարկված տոկոսներ	267,621	254,667
- <i>նեգիրենտ</i>	104,093	101,002
Այլ պարտավորություններ	1,272,681	1,379,217
- <i>նեգիրենտ</i>		
Անհատ ձեռնարկատերեր	12,722	6,529
Ընթացիկ հաշիվներ	12,722	6,529
- <i>նեգիրենտ</i>	12,722	6,529
Ֆիզիկական անձինք	24,771,659	18,660,619
Ընթացիկ հաշիվներ	2,969,587	2,603,135
- <i>նեգիրենտ</i>	1,044,496	996,954
Ժամկետային ավանդներ	21,383,715	15,426,876
- <i>նեգիրենտ</i>	6,945,148	6,691,294
Չհաշվարկված տոկոսներ	243,045	182,394
- <i>նեգիրենտ</i>	169,221	137,730
Այլ պարտավորություններ	175,312	448,214
- <i>նեգիրենտ</i>	41,988	298,561
Ընդամենը պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ	107,036,921	93,019,841

25. Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	32,609,950	27,173,064
Ընդամենը բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	32,609,950	27,173,064

27. Վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Ավանդների ապահովագրության գծով	14,210	9,962
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	14,210	9,962

28. Ստորադաս փոխառություն

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Ստորադաս փոխառություն	13,308,672	13,398,279
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	13,308,672	13,398,279

29. Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Պարտավորություններ հարկերի գծով	73,805	151,729
Վճարվելիք գումարներ ֆակտորինգի գծով	200,051	155,456
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	6,111	2,805
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	242,513	121,769
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	17,729	25,756
Այլ անձանց Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	135,520	0
Այլ	5,066	3,378
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	680,795	460,893

30. Սեփական կապիտալ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Կանոնադրական կապիտալ	10,100,041	10,100,041
Սովորական բաժնետոմսեր	8,752,800	8,752,800
Ենթակից եկամուտ	1,347,241	1,347,241
Պահուստներ, այդ թվում՝	33,028,064	26,806,744
- գլխավոր պահուստ	20,000,000	16,000,000
- ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	1,110,110	1,110,110
- վերագնահատման պահուստներ	8,694,674	9,396,634
Անորոշիվացվող արժեքով հաշվառվող ներդրումների գծով շահույթ/վնաս	3,223,280	0
Զբաղիչ կապիտալ	8,755,480	6,235,963
ընթացիկ տարվա	6,519,527	5,053,788
նախորդ տարվա	2,235,953	1,182,165
Ընդամենը կապիտալ	51,883,585	42,842,738

2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկի զրանցված և անբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 10,100,041 հազ. դրամ: Բանկի 14,588 (տասնչորս հազար հինգ հարյուր ութսունութ) հատ (100%) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Դոլդիզ» ՍՊԸ-ն, որն իրականացնում է առևտրային գործունեություն:

Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալը 30.09.19թ. դրությամբ կազմում է 50 մլրդ ՀՀ դրամ:

Բանկի նշանակալից մասնակիցն է «Էյչ-Վի-Էս Դոլդիզ» ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 100 (հարյուր) տոկոսին:

Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է ՀՀ դրամով և բաժնետերեր իրավունք ունի ստանալ չափաբաժին և բաշխել չափաբաժին ՀՀ դրամով:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հորվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Զօգուսագրված վարկային գծեր	7,863,522	5,395,363
Տրամադրված երաշխիքներ	1,602,444	1,534,477
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(4,915)	0
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	9,461,051	6,929,840

Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19		31.12.18	
	Ղեկավար անձնակազմի և փոխկապակցված անձինք	Բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	Ղեկավար անձնակազմի և փոխկապակցված անձինք	Բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, իսմասխան	7,113,088	450,817	6,016,200	444,012
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	12,383,951	869,292	5,645,788	376,162
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	10,218,102	670,119	4,548,900	369,357
Վարկի մնացորդը սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	9,278,937	649,991	7,113,088	460,817
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	506,391	42,467	538,798	42,031
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
1 Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	52,224,433	134,235	30,821,315	175,461
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	84,781,080	4,018,787	118,183,784	5,145,605
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	71,782,456	4,084,925	96,580,646	5,168,831
Մնացորդներ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	65,223,057	68,087	52,224,433	134,235
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	4,079,586	1,143	5,118,094	11,414
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,725	-	-	-
Թողարկված պարտատոմսեր	12,805,887	653,146	11,980,249	521,321
Ստորադաս փոխառություն	13,308,672	-	13,321,250	-
<i>Եկամուտներ և ծախսեր</i>	77	18	-	-
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	15,935	2,185	3,384	1,357
Այլ եկամուտ				

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները ներառում են աշխատավարձ և պարգևավճարներ:

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	143,066	280,338
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	143,066	280,338

Ռիսկի կառավարում

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի՝ վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

30.09.19

Հազար ՀՀ դրամ	ՀԳ	ԱՊԳ երկրներ	ԱՊԳ երկրներ	ԱՊԳ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	14,751,342	-	-	-	14,751,342
Թանկարժեք մետաղներ	114,015	-	-	-	114,015
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,674,187	611,121	-	2,554,941	5,840,249
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	86,117,319	500,310	-	1,812,097	88,429,726
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	89,110,138	-	-	-	89,110,138
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,547,359	-	-	-	62,547,359
Ընդամենը ակտիվներ	255,314,360	1,111,431	0	4,367,038	260,792,829
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	38,090,540	59,880	611,704	15,789,328	54,551,452
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	20,185,872	708,840	64,204,741	21,937,468	107,036,921
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	14,924,447	24,349	7,956,192	9,704,962	32,609,950
Ստորադաս փոխառություն	-	-	10,451,131	2,857,541	13,308,672
Ընդամենը պարտավորություններ	73,200,859	793,069	83,223,768	50,289,299	207,506,995
Ջուտ ռիզո	182,113,501	318,362	(83,223,768)	(45,922,261)	53,285,834

31.12.18

Հազար ՀՀ դրամ	ՀԳ	ԱՊԳ երկրներ	ԱՊԳ երկրներ	ԱՊԳ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,758,822	-	-	-	15,758,822
Թանկարժեք մետաղներ	104,910	-	-	-	104,910
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,070,633	1,304,326	-	1,758,956	6,133,915
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	72,358,984	528,756	350,207	392,330	73,630,277
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	68,764,705	-	-	-	68,764,705
Դեռոգման պայմանագրերով գրավարկված արժեթղթեր	62,716,436	-	-	-	62,716,436
Ընդամենը ակտիվներ	222,774,490	1,833,082	350,207	2,151,286	227,109,065
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	38,657,969	7	2,609,416	9,400,417	50,667,810
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	21,935,397	597,909	58,077,597	12,408,937	93,019,841
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	15,585,991	24,351	8,299,097	3,263,625	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	0	-	10,493,791	2,904,488	13,398,279
Ընդամենը պարտավորություններ	76,179,357	622,268	79,479,901	27,977,468	184,258,994
Ջուտ ռիզո	146,595,133	1,210,814	(79,129,694)	(25,826,181)	42,860,071

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական ըաղաքականություն

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների բնույթի վերաբերյալ: Վարկերի և փոխառությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

Գրավ

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող աճարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Վարկեր և փոխառություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.19	31.12.18
Արժեթղթեր	4,933,806	5,522,666
Անշարժ գույք	53,197,712	37,144,169
Ավանդ	2,389,146	1,918,822
Շարժական գույք	2,696,623	5,119,438
Փոխադրամիջոց	689,721	595,257
Պատրաստի արտադրանք	3,297,208	3,155,290
Դրամական հոսքեր	1,497,111	929,375
Իրավունքի գրավ	4,009,664	4,616,251
Այլ	17,015,072	16,249,592
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	89,726,063	75,250,860

Շուկայական ռիսկ
Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային
Տոկոսադրույքի ռիսկ

Հարկանի անվանումը	30.09.19թ.		31.12.19թ.	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ալիանսբանկ				
Մնացորդներ ՀՀ կԹ-ում	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. միատեսակ, այդ թվում՝	11.82%	5.53%	7.98%	6.37%
- միջբանկային վարկեր				
- միջբանկային շեղար				
- միջբանկային ստեղծարարական				
Համախառնվածներ արված վարկեր և փոխառություններ	11.13%	8.31%	11.24%	8.73%
Մեծածախ մեղադատված պահվել և վաճառքի համար ժամկետի արժեքներ	12.73%	6.22%	12.72%	6.49%
Միջև, մարման ժամկետային պահվել արժեքներ	13.00%	-	13.00%	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. միատեսակ	6.81%	2.59%	6.86%	3.96%
Պարտավորություններ համախառնված միատեսակ	10.61%	4.47%	10.63%	4.67%
Պարտավորություններ բանկի կողմից բողոքարկված արժեքների գծով	11.81%	6.71%	12.00%	6.39%
Մտերային փոխառություն	14.00%	5.27%	14.00%	5.27%

Հազար ՀՀ դրամ

Կապիտալի զգայունություն 30.09.19

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տնտեսական դրույքներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամիսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
ՀՀ դրամ	0.5	-	-	-	15,084	- 2,429,116	-2,444,200
ԱՄՆ դոլար	0.5					- 354,172	-354,172
ՀՀ դրամ	-0.5	-	-	15,331	2,571,470	2,586,801	
ԱՄՆ դոլար	-0.5				366,171	366,171	

Հազար ՀՀ դրամ

Կապիտալի զգայունություն 31.12.18

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տնտեսական դրույքներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամիսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
ՀՀ դրամ	0.5	-	81	-	10,807	- 1,780,488	-1,791,178
ԱՄՆ դոլար	0.5					- 220,072	-220,072
ՀՀ դրամ	-0.5	81		10,789	1,886,054	1,896,904	
ԱՄՆ դոլար	-0.5				226,895	226,895	

Արտարժույթի ռիսկ

Հազար ՀՀ դրամ

Արտարժույթ	30.09.19		31.12.18	
	Փոփոխություններ արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցություն մինչև հարկում շահույթի	Փոփոխություններ արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցություն մինչև հարկում շահույթի
ԱՄՆ դոլար	5%	35,564	5%	112,786
Եվրո	3%	748	3%	-208

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱՃՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,901,735	4,745,805	103,802	14,751,342
Թանկարժեք մետաղներ	-	111,870	2,145	114,015
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,871,127	3,762,717	206,405	5,840,249
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածքներ	20,468,228	67,915,242	46,256	88,429,726
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	70,570,100	18,540,038	-	89,110,138
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,547,359	-	-	62,547,359
Ընդամենը ակտիվներ	165,358,549	95,075,672	358,608	260,792,829
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	41,546,671	12,933,828	70,953	54,551,452
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	54,805,872	51,980,816	250,233	107,036,921
Բանկի կողմից բողարկված արժեքային	8,321,205	24,288,745	-	32,609,950
Ստորադաս փոխառություն	8,061,370	5,247,302	-	13,308,672
Ընդամենը պարտավորություններ	112,735,118	94,450,691	321,186	207,506,995
Զուտ դիտք 2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	52,623,431	624,981	37,422	53,285,834
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	3,659,598	4,846,638	-	8,506,236

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱՃՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	11,244,750	4,499,014	15,058	15,758,822
Թանկարժեք մետաղներ	-	102,100	2,810	104,910
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,411,213	2,584,461	1,138,241	6,133,915
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածքներ	14,964,579	58,665,696	-	73,630,277
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	53,485,060	15,279,645	-	68,764,705
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,716,436	-	-	62,716,436
Ընդամենը ակտիվներ	144,822,038	81,130,918	1,156,109	227,109,065
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	41,529,015	9,138,786	9	50,667,810
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	49,500,932	42,349,761	1,169,148	93,019,841
Բանկի կողմից բողարկված արժեքային	5,047,794	22,125,270	-	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	8,064,438	5,333,841	-	13,398,279
Ընդամենը պարտավորություններ	104,142,179	78,947,658	1,169,157	184,258,994
Զուտ դիտք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,679,859	2,183,260	(13,048)	42,850,071
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,640,190	3,289,650	0	6,929,840

Իրացվելիության ռիսկ

30.09.19

Չափանիշ	Չաչխատող		Ցկախանց և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային						
ԱՎՏԻՎԱՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ԳՅ կենտրոնական բանկում	-	-	14,751,342	-	-	-	-	14,751,342
Թանկարժեք մետաղներ	-	-	114,015	-	-	-	-	114,015
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	5,596,246	29,689	121,333	92,981	-	5,840,249
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	267,649	878,224	2,956,230	6,109,008	13,789,855	51,090,190	13,338,570	88,428,726
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ			4,862,486	2,700,721	6,775,213	6,956,521	67,815,197	89,110,138
Անորոշիվացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ			8,652,792	14,044,723	1,197,889	0	38,651,955	62,547,359
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	267,649	878,224	36,933,111	22,884,141	21,884,290	58,139,692	119,805,722	260,792,829
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	16,654,246	15,680,727	10,710,534	7,888,897	3,617,049	54,551,453
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	16,874,803	5,374,692	8,789,262	56,695,264	19,302,899	107,036,920
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	36,578	680,923	2,379,850	19,517,230	9,995,370	32,609,951
Ստորադաս փոխառություն	-	-	73,002	-	-	13,235,670	0	13,308,672
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			33,638,629	21,736,342	21,879,646	97,337,061	32,915,318	207,506,996
Ցուտ դիրք	267,649	878,224	3,294,482	1,147,799	4,644	(39,197,369)	86,890,404	53,285,833
Կուտակված ճեղքվածք			3,294,482	4,442,281.00	4,446,925	(34,750,444.00)	52,139,960	

31.12.18

Չափանիշ	Չաչխատող		Ցկախանց և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային						
ԱՎՏԻՎԱՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ԳՅ կենտրոնական բանկում	-	-	15,758,822	-	-	-	-	15,758,822
Թանկարժեք մետաղներ	-	-	104,910	-	-	-	-	104,910
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	5,776,254	167,067	53,834	136,761	-	6,133,915
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	127,709	560,960	4,577,968	5,453,827	12,231,055	41,212,962	9,465,796	73,630,277
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ			21,026,451	4,060,224	6,907,588	5,257,321	31,513,122	68,764,705
Անորոշիվացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ			2,328,814	2,056,576			58,331,046	62,716,436
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	127,709	560,960	49,573,219	11,737,693	19,192,477	46,607,044	99,309,964	227,109,066
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	31,824,636	5,459,110	7,035,338	2,731,026	3,617,700	50,667,809
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	16,498,766	4,192,089	14,822,809	47,506,177	10,000,000	93,019,841
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	61,668	31,805	1,546,842	12,955,250	12,577,500	27,173,065
Ստորադաս փոխառություն	-	-	77,029	-	-	10,902,500	2,418,750	13,398,279
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			48,462,099	9,683,003	23,404,989	74,094,953	28,613,950	184,258,995
Ցուտ դիրք	127,709	560,960	1,111,120	2,054,690	(4,212,512)	(27,487,909)	70,696,013	42,850,071
Կուտակված ճեղքվածք			1,111,120	3,165,810.22	(1,046,702)	(28,534,611.52)	42,161,402	

Միջին ակտիվներ և կապիտալ 30.09.19

Միջին ակտիվներ	223,778,652
Միջին կապիտալ	49,502,565

Ընդունված գրավ

30.09.19-ի դրությամբ գրավով ապահովված վարկերի գումարը կազմում է 67,204,216 հազար դրամ:

Պարտավորությունների չկատարում/սախտում